

לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, בהן תחת הכותרת "בשעות כלשת 1955" את הדליון המדויק של דור ירחמי תשי"ח, שיצא במילחמה ושמהנינו החמיצני את השלום. תחת הכותרת "אגדה ושמה קוצר" הציגה המערכת את אחת מהדמויות האגדתיות הכולטות של דור מילחמת-הייחורר, מפקד הפלוגה אריה קוצר, שנפל לרגלי הפילבוקס של אשדוד, באחד מקרבות המיגננה המרים של המלחמה. דמותו של קוצר שחזרה בעבודת נמלים עיתונאית, שליקמה פרט אחר פרט מחייו.

כתיב "העולם הזה" ערכו ניסיון עיתונאי מדהים, כאשר הפכו את נוסח מגילת העצמאות לפטיציה, וניסו להחתיים עליה מאת אזרחים. בשער הגיליון: שני רקננים בקטע מרוקוד יפיתכונני.

"העולם הזה" 915
תאריך: 27.4.1955

שלישית, השיב אינשטיין: "אינני יודע, אולם מה שברור לי הוא, כי במלחמת העולם הרביעית יהיה כליהושק העיקרי - גרון האבן."

● שתי ישישות אמריקאיות, שדרשו בכל תוקף ראיון עם אינשטיין, ולו ל-חמש דקות בלבד, שאלו אותו אם יש חיים שלאחר-המוות. אינשטיין השיב: "וכי לא הספיקו לכן נסיונות החיים ה-קשים, שאתן מבקשות חיים נוספים אחרי המוות?"

● כאשר נשא יום אחד הרצאה בדבר תיאורית מדעית מסובכת בפני שומעים לא מלומדים, הרגיש אינשטיין לבסוף כי אין מבינים אותו, והעיר: "ההוכחה אינה מצוחצחת, אבל את הצוחצוח נשאיר ל-סנדלרים."

כל ישראל

ברווי בחירות

ההופעה האמנותית במסיבת בחירות נערכה השבוע עליידי מפלגת אחדות העבודה בבית-הקפה הציפור הכחולה כי פתיחת-יקווה, כללה הגרלה שבה חולקו כי פרסים לזוכים תרגולות, ברוויים, עוגיות, יינות וממתקים.

סדר צריך להיות

סיכום סטטיסטי של לילה-סדר התפרי-סם השבוע בעלון קיבוץ יגור, לסדר באו 1526 איש, מתוכם 352 אורחים, 699 אורחי המקום, 25 אנשי נח"ל ותלמידי אולפן. להתקנת השולחנות והספסלים נצרכו 410 לוחות עץ, 166 איש שעבדו בתורגות הגישו 1766 מנות עוף, שהוכנו מי-440 עור פות, 6000 כופחות, 500 ליטר ליפתן, 240 בקבוקי יין ו-100 חבילות מצות.

אנשים

● אשר ירדן, מרכז אגף ההסברה והתעמולה במטה הבחירות של מפא"י, הסביר בתשובה לשאלת עיתונאי מה פשר הביטוי "בן-גוריון הקטן" הנשמע תכופות במישרדי מטה-הבחירות: "זהו פלאקט מוקטן של תמונת דוד בן-גוריון, להבדיל מפלאקט גדול."

● המשורר חיים גורי, במאמר שכתב על תולדות הפלאפל: "בומנו טענה מחלי-קת הבריות הממשלתית כי הפלאפל גורם לצהבת, אולם הצדק ניצח לאחר שהוכרר כי אותו אדם שמת לאחר שאכל פלאפל - נידרס עליידי מכונית משא."

● חשבון מדוייק ערך עיתונאי בריטי, שסיכם, כי ב-60 שנותיו האחרונות עישן ראש-ממשלת בריטניה הפורש, וינסטון צ'רצ'יל, בדיק 153,505 מן הסיגארים העבים והמפורסמים שלו.

● ביוס-עיון למבקר הרדיו בעיתונות, אמר השר זלמן "זיאמה" ארן: "הצורה בה כותבים אנשים מסוימים ביקורת, מור-כחה כי בארץ יכול להצליח רק מבקר החולה באולקוס."

בעולם

אינשטיין-אגדה

עם פטירתו של יוצר תורת-היחסות, הפרופסור אלברט אינשטיין, סופרו מחדש בעתונות העולמית כמה מעשיות הקשור-רות באישיותו. להלן כמה מהן:

● קצין מיסטר אמריקאי בשם ויל-יאם שיר שלח פעם לאינשטיין מיכתב, וביקשו להסביר את תורת-היחסות שלו בלשון מובנת להדיוטות. כתשובה, קיבל שיר מיכתב בן ארבעה עמודים, ונאלץ ללמוד בקורס לפיזיקה שארך שישה חוד-שים כדי להבין את שכתב הפרופסור במכתבו.

● לאחר שהסביר אינשטיין פעם ל-אשתו את מהות תורתו, שאל אם הבינה את ההסבר, וקיבל תשובה גלוית-לב: "לא, אבל לאושרי אין אני זקוקה לה."

משך שבועות ארוכים בין קלחוני האדי-שות הציבורית, יצאה השבוע ליס-הפתוח. אם חשב משהו כי הרוח תבוא מריאותיהם של צעירים קיצוניים, טעה. כקיצוניים ביותר, נתגלו דווקא הוותיקים ביותר.

פתח את מערכת הבחירות דויד בן-גוריון בשאלתו התמימה (והמוכחשת) "היכן היו במלחמת הקוממיות?" (העולם הזה, 914). השבוע קם נגדו האיש שנפגע במישרין מדבריו של בן-גוריון, הוא, מפקד חטיבת הראל/פלמ"ח, יוספליה טבנקין, בנו של מנהיג אחדות-העבודה, הוא השמיע בפעם הראשונה טענה ש-עברה משך שנים בלחש: שבן-גוריון אחראי באופן אישי לטבח הגדול של טרונן.

לא יותר מסתייג היה שכנו של טבנקין בחיות, מפקד חטיבת גיבעתי, שימעון אבידן, איש מפ"ם הידוע ככבד-לשון ו-ממעט בדיבורים. קרא הוא: "איפה היינו בזמן המלחמה? על אדמת מצריים, עד שבן-גוריון קרא לנו בחזרה. איפה היינו אחרי הקמת המדינה? ברחנו לגבולות!"

מר ישראל הכוגר, יעקוב שושן, מנשק מעריצה
איור נשיקה!

● נוסף על כל נוסחותיו המדעיות, חיבר פעם אינשטיין לבקשת ידידים נוס-חה להצלחה בחיים, אותה סימן באות A. הנוסחה: $A = X + Y + Z$, כשה X מסמל "עבודה", Y מסמל "שעשוע", ו-Z מסמל את הכלל "שמור על לשונך".

● כשנשאל פעם מה יהיה לדעתו הגשק שבו ישתמשו במלחמת-העולם ה-3

קיצוני מכולם היה זקן-השומר-הצעיר, מאיר יערי הכפוף, שהציג במאמר ארוך שבע שאלות לבן-גוריון. לדוגמה: "כלום לא הית מיטיב לעשות אילו במקום לי-התגרות בחלוצים, טובים לפחות כמוך, היית מתגייס להפסקת זרם האברחה של מאות מיליוני דולרים מהארץ עליידי ה-בורגנות הספרית?"

העם

לבד

"אם כן - לבדנו!" קראה מודעה ברי-טית מפורסמת אחרי נפילת צרפת ב-1940, כשבריטניה נשארה בודדה במערכה נגד אירופה הנאצית.

בשבוע האחרון של השנה השביעית לקיום ישראל, דמה מצבי-הרוח של אזרחיה לתוכנה של הכרזה הבריטית. מעולם לא הוכח בצורה כה חותכת, כי ישראל עומדת מבודדת לחלוטין במלחמת קיומה, כש-הגושה-הסובייטי, העולם המערבי, ועתה גם כל עמי אסיה מלוכדים בנקודה אחת: גינוי מדינת ישראל.

עובדה יסודית זו תקבע את האווירה ביום העצמאות. בשנה של בחירות, טבעי שהממשלה תעשה מאמץ מיוחד להפגין את הישגיה הצבאיים. נשק חדיש יגלה את הסקרנות של הקהל. אולם מעל לכל תעמוד ההכרה שאינה מפלגתית: בפרוט השנה השמינית, כוחה של המדינה להגן על עצמה, כשנשקה בידה, הוא עדיין הני-ערובה הראשונה לקיומה.

אפראסיה

הידיד האחד

לו היתה ממשלת-ישראל מחפשת מוע-מים למישרה של ציר או שגריר עליידי מיכרו-ציבורי, היתה מפרסמת השבוע מור-דעה בנוסח זה: "דרוש - גבר בעל ניסיון משקי ואירגוני, בעל יוזמה אך ללא שיגעון לפרסומת, לתפקיד של ציר ישר-אל בבורמה. על המועמד להיות מוכן לי-התגורר זמן מה בעיר משעממת."

הציר החוזר, דויד הכוהן, עשה בארץ האסיאתית הזאת עבודה מפליאה. בהיותו בעבר הבוס של סוול בונה, הוא שם את הרגש על העבודה הכלכלית, ומצא את דות-מגע רבות בין ישראל והארץ האסיא-תית הגדולה ממנה פי 30 בשטח ופי 12 באוכלוסיה. אולם גם אחרי ההתרגשות הראשונה של ההישג, העיק עליו ה-שיעמום - והצורך לשמור על עמדותיו הפוליטיות בארץ עליידי כניסה לכנסת השלישית.

עובדה ששפכה אור חדש על חשיבות התפקיד בבורמה: ראש ממשלת בורמה, ארינו, לא נכח בישיבה שבועיגדת העולם השלישי באנדונג, שבה נתקבלה החלטה בגנות ישראל, ועוד פעל מאחורי הקלעים, ביחד עם ידידו נהרו, בריכוך הגינוי. ארינו, מחוזה לשעבר, בן 47, שנשט את תורת קארל מארכס כדי להתמסר לבודהא (לדבריו: ידיעותיו המוגבלות של מארכס אינו שוות עשירות של גרגיר אבק מתחת לרגלי בודהא!). נשאר הידיד האחד ו-היחיד של ישראל בבירות אסיה, מאגקרה ועד לטוקיו.

בחירות

לים הפתוח

ספינת מילחמת-הבחירות, שהוסתרה